

TẬP ĐỌC
LẬP LÀNG GIỮ BIỂN

I – MỤC ĐÍCH, YÊU CẦU

1. Đọc trôi chảy, diễn cảm toàn bài với giọng kể lúc trầm lắng, lúc hào hứng, sôi nổi ; biết phân biệt lời các nhân vật (bố Nhụ, ông Nhụ, Nhụ).

2. Hiểu ý nghĩa của bài : Ca ngợi những người dân chài táo bạo, dám rời mảnh đất quê hương quen thuộc tới lập làng ở một hòn đảo ngoài biển khơi để xây dựng cuộc sống mới, giữ một vùng biển trời của Tổ quốc.

II – ĐỒ DÙNG DẠY – HỌC

– Tranh minh hoạ bài đọc trong SGK.

– Tranh, ảnh về những làng ven biển, làng đảo và về chài lưới, giúp giải nghĩa các từ ngữ khó.

III – CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY – HỌC

A – KIỂM TRA BÀI CŨ

HS đọc bài *Tiếng rao đêm*, trả lời câu hỏi về nội dung bài đọc.

B – DẠY BÀI MỚI

1. Giới thiệu chủ điểm và bài đọc

– GV giới thiệu chủ điểm *Vì cuộc sống thanh bình* : Trong ba tuần học tới, các em sẽ được học những bài viết về những người đã giữ cho cuộc sống chúng ta luôn thanh bình – các chiến sĩ biên phòng, cảnh sát giao thông, các chiến sĩ công an, chiến sĩ tình báo hoạt động bí mật trong lòng địch, những vị quan toà công minh,... (HS quan sát tranh minh hoạ chủ điểm.)

– GV : Bài *Lập làng giữ biển* ca ngợi những người dân chài dũng cảm, dám rời mảnh đất quê hương đến lập làng ở một hòn đảo ngoài biển, xây dựng cuộc sống mới gìn giữ vùng biển trời của Tổ quốc.

2. Hướng dẫn HS luyện đọc và tìm hiểu bài

a) Luyện đọc

– Một hoặc hai HS khá, giỏi (tiếp nối nhau) đọc toàn bài.

– HS quan sát tranh minh hoạ bài đọc trong SGK.

– Từng tốp (mỗi tốp 4 HS) tiếp nối nhau đọc bài văn (2 – 3 lượt). Có thể chia bài thành 4 đoạn như sau :

Đoạn 1 : Từ đầu đến *Người ông như toả ra hơi muối*.

Đoạn 2 : Từ *Bố Nhụ vẫn nói rất điềm tĩnh* đến *thì để cho ai ?*

Đoạn 3 : Từ *Ông Nhụ bước ra võng* đến *quan trọng nhường nào*.

Đoạn 4 : Phần còn lại.

GV kết hợp giúp HS tìm hiểu các từ ngữ được chú giải cuối bài ; giải nghĩa thêm từ ngữ : *làng biển* (làng xóm ở ven biển hoặc trên đảo), *dân chài* (người dân làm nghề đánh cá) ; dùng ảnh suu tầm được giúp HS hiểu các từ ngữ : *vàng lưới*, *lưới đáy* (nếu có).

– HS luyện đọc theo cặp.

– Một, hai HS đọc toàn bài.

– GV đọc diễn cảm bài văn :

+ Lời bố Nhụ (nói với ông của Nhụ) lúc đầu : rành rẽ, điềm tĩnh, dứt khoát ; sau : hào hứng, sôi nổi khi nghĩ về một ngôi làng mới như mọi ngôi làng trên đất liền.

+ Lời ông Nhụ (nói với bố Nhụ) : kiên quyết, gay gắt.

+ Lời bố Nhụ (nói với Nhụ) : vui vẻ, thân mật : "Thế nào con, đi với bố chứ ?"

58

3. Củng cố, dặn dò

– HS nhắc lại ý nghĩa của bài đọc.

– GV nhận xét tiết học.

+ Lời đáp của Nhụ : nhẹ nhàng.

+ Đoạn kết bài (suy nghĩ của Nhụ) : đọc chậm lại, giọng mơ tưởng.

b) Tìm hiểu bài

* Gợi ý trả lời các câu hỏi phụ và câu hỏi trong SGK :

– Bài văn có những nhân vật nào ? (Có một bạn nhỏ tên là Nhụ, bố bạn, ông bạn – 3 thế hệ trong một gia đình.)

– Bố và ông của Nhụ bàn với nhau việc gì ? (Họp làng để di dân ra đảo, đưa dân cả nhà Nhụ ra đảo.)

– Bố Nhụ nói "con sẽ họp làng", chứng tỏ ông là người thế nào ? (Bố Nhụ phải là cán bộ lãnh đạo làng, xã.)

– Theo lời của bố Nhụ, việc lập làng mới ngoài đảo có lợi gì ? (Ngoài đảo có đất rộng, bãi dài, cây xanh, nước ngọt, ngư trường gần, đáp ứng được mong ước bấy lâu của những người dân chài là có đất rộng để phơi được một vàng lưới, buộc được một con thuyền.)

– Hình ảnh làng chài mới hiện ra như thế nào qua những lời nói của bố Nhụ ? (Làng mới ngoài đảo đất rộng hết tầm mắt, dân chài thả sức phơi lưới, buộc thuyền. Làng mới sẽ giống mọi ngôi làng ở trên đất liền – có chợ, có trường học, có nghĩa trang...)

– Tìm những chi tiết cho thấy ông Nhụ suy nghĩ rất kỹ và cuối cùng đã đồng tình với kế hoạch lập làng giữ biển của bố Nhụ. (Ông bước ra vông, ngồi xuống vông, vịn mình, hai má phập phồng như người súc miệng khan. Ông đã hiểu những ý tưởng hình thành trong suy tính của con trai ông quan trọng nhường nào.)

– GV mời 1 HS đọc đoạn nói suy nghĩ của Nhụ (từ *Vậy là việc đã quyết định rồi* đến hết), trả lời câu hỏi 4 : *Nhụ nghĩ về kế hoạch của bố như thế nào ?* (Nhụ đi, sau đó cả nhà sẽ đi. Một làng Bạch Đằng Giang ở đảo Mồm Cá Sấu đang bồng bênh đầu đó phía chân trời. Nhụ tin kế hoạch của bố và mơ tưởng đến làng mới.)

c) Đọc diễn cảm

– Bốn HS phân vai (người dẫn chuyện, bố Nhụ, ông Nhụ, Nhụ) đọc diễn cảm bài văn. GV hướng dẫn các em thể hiện đúng lời các nhân vật.

– GV hướng dẫn cả lớp đọc diễn cảm một đoạn tiêu biểu theo cách phân vai. Có thể chọn đoạn sau :

– Để có một ngôi làng như mọi ngôi làng ở trên đất liền, rồi sẽ có chợ, có trường học, có nghĩa trang...

Bố Nhụ nói tiếp như trong một giấc mơ, rồi bất ngờ, vỗ vào vai Nhụ :

– Thế nào con, đi với bố chứ ?

– Vâng ! – Nhụ đáp nhẹ.

Vậy là việc đã quyết định rồi. Nhụ đi / và sau đó / cả nhà sẽ đi. Đã có một làng Bạch Đằng Giang do những người dân chài lập ra ở đảo Mồm Cá Sấu. Hòn đảo đang bồng bênh đầu đó / ở mãi phía chân trời...